ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (2Η ΕΝΌΤΗΤΑ)
Καθηγήτρια: Ιορδανάκη Μαρία

Κείμενο 1.
Η σημασία της γλωσσομάθειας στον σύγχρονο κόσμο (της μαθήτριας Αναστασίας Κουντουρά, 15 ετών)

Στην εποχή μας η γλωσσομάθεια, η δυνατότητα δηλαδή να χειριζόμαστε μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες πέρα από τη μητρική μας, αποτελεί αναπόδραστη ανάγκη. Το άνοιγμα των συνόρων των κρατών, η εκμηδένιση των αποστάσεων καθώς και οι παγκόσμιες οικονομικές δραστηριότητες φέρνουν ολοένα και πιο κοντά τους ανθρώπους και καθιστούν τη γλωσσομάθεια αναγκαία.

Η σημασία της γλωσσομάθειας καταρχάς, συμβάλλει στην άμεση επαγγελματική αποκατάσταση του ατόμου. Κάποιος που γνωρίζει ξένες γλώσσες μπορεί εύκολα να βρει μία θέση εργασίας. Επίσης, μπορεί να σπουδάσει σε κάποιο πανεπιστήμιο του εξωτερικού, να πάρει πληροφορίες για ένα θέμα που τον αφορά στη ξένη βιβλιογραφία ή να ακολουθήσει κάποιο επάγγελμα που συνδέεται στενά με τις ξένες γλώσσες. Έτσι, δεν θα μας ανησυχεί μήπως δεν εξελιχθούμε στο επάγγελμα που θα διαλέξουμε.

Επιπρόσθετα, η εκμάθηση ξένων γλωσσών κάνει τους λαούς να έρχονται σε βαθύτερη επαφή μεταξύ τους γιατί γνωρίζουν ο ένας τον άλλο, μαθαίνουν τις συνήθειες τα ήθη, τα έθιμα και γενικότερα την κουλτούρα του άλλου λαού. Λέγεται ότι η γλωσσομάθεια επιτρέπει την ανταλλαγή ιδεών, αξιών και γνώση της πολιτισμικής ιδιαιτερότητάς του άλλου. Με τη γλωσσομάθεια ακόμη, ο άνθρωπος καλλιεργεί το πνεύμα του, ασκεί τη μνήμη και την κρίση του.

Επιπλέον, έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει ξένες ταινίες, να ακούσει και να κατανοήσει ξένα τραγούδια, να μελετήσει σε βάθος την Ιστορία και τη Λογοτεχνία άλλων χωρών. Επομένως, πιστεύω ότι η γλωσσομάθεια αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των σύγχρονων κοινωνιών και φέρνει πιο κοντά τους ανθρώπους.
Anglia.edu.gr/glossomatheiamathites/(διασκευή)

- Να γράψεις τέσσερις (4) λόγους (μέσα από το κείμενο) για τους οποίους είναι χρήσιμη η γλωσσομάθεια. Στη συνέχεια να προσθέσεις και δικούς σου λόγους.

Κείμενο 2.
Μου εδόθηκε, αγαπητοί φίλοι, να γράφω σε μια γλώσσα που μιλιέται μόνον από μερικά εκατομμύρια ανθρώπων. Παρ' όλ' αυτά, μια γλώσσα που μιλιέται επί δυόμισι χιλιάδες χρόνια χωρίς διακοπή και μ' ελάχιστες διαφορές. Η παράλογη αυτή, φαινομενικά, διάσταση, αντιστοιχεί και στην υλικοπνευματική οντότητα της χώρας μου. Που είναι μικρή σε έκταση χώρου και απέραντη σε έκταση χρόνου.»

-Ποιο στοιχείο της ελληνικής γλώσσας τονίζει ο Οδυσσέας Ελύτης, στην ομιλία κατά την τελετή απονομής του Βραβείου Νόμπελ (10 Δεκεμβρίου 1979);

Κείμενο 3.
Η γλώσσα δεν είναι απλό εργαλείο , όπως την θέλουν μερικοί γλωσσολόγοι, επικοινωνιολόγοι και πληροφορικοί, αλλά καθοριστικό συστατικό της προσωπικότητας του ατόμου και της φυσιογνωμίας ενός λαού.[ ] Μέσα στη γλώσσα ενός λαού, μέσα στην κάθε λέξη και φράση απεικονίζονται στοιχεία από την ιστορία, τη σκέψη τη νοοτροπία , την καλλιέργεια και τον πολιτισμό του .

(Γ Μπαμπινιώτης)

-Ποια η αξία της γλώσσας για κάθε άτομο και κάθε λαό σύμφωνα με το παραπάνω κείμενο;
- Γιατί πιστεύετε είναι σημαντική η γλώσσα (ποιες οι λειτουργίες της;)

Κείμενο 4.
Τον κίνδυνο της «αποξένωσης» από την εικόνα των ελληνικών λέξεων, λόγω της αυξανόμενης χρήσης των «greeklish», επισήμανε ο καθηγητής της Γλωσσολογίας Γεώργιος Μπαμπινιώτης. Μιλώντας στα Χανιά, σε ημερίδα του Ινστιτούτου Επαρχιακού Τύπου για τη γλώσσα, ο πρώην πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών αναφέρθηκε στην ανάγκη στήριξης της ελληνικής γλώσσας σε ένα επίπεδο ποιότητας.
«Εγώ θα έλεγα στον κόσμο που μας ακούει: "τη γλώσσα και τα μάτια σας". Θα έλεγα ότι σε ημέρες κρίσης θα πρέπει να σκύψουμε σε ό,τι καλύτερο διαθέτει αυτός ο τόπος, που είναι ο πολιτισμός μας, η παράδοση μας και με τον πιο εύγλωττο τρόπο η γλώσσα μας», ανέφερε ο κ. Μπαμπινιώτης και πρόσθεσε:

«Δεν είναι απλό εργαλείο η γλώσσα. Είναι ο πολιτισμός μας, είναι η ιστορία μας, είναι η σκέψη μας, είναι η νοοτροπία μας, είναι η ταυτότητά μας. Πάνω από όλα η γλώσσα είναι αξία».
Αναφερόμενος στην ευρέως διαδεδομένη χρήση των «greeklish» (Ελληνικά με λατινικούς χαρακτήρες) μεταξύ των νέων που στέλνουν γραπτά μηνύματα από τα κινητά τηλέφωνα ή συνομιλούν μέσω του Διαδικτύου, ο Ομότιμος και Επίτιμος Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής, και πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, τόνισε: «Τα greeklish είναι ο καλύτερος δρόμος αποξένωσης από την εικόνα της λέξης. Αυτό μπορεί οι νέοι άνθρωποι να το πληρώσουν ακριβά. Έχουμε ελληνικές γραμματοσειρές και μπορούμε, αξιοποιώντας το Διαδίκτυο και τα ηλεκτρονικά μέσα, να χρησιμοποιούμε τις ελληνικές γραμματοσειρές που έχουν το προτέρημα να δίνουν την εικόνα της λέξης, το οπτικό ίνδαλμα, και να μας συμφιλιώνουν με την ορθογραφία της λέξης και με τη σημασία της».

-Ποιο είναι το πρόβλημα που εντοπίζει στη γλώσσα μας ο καθηγητής Μπαμπινιώτης και με ποια στοιχεία υποστηρίζει την άποψη του;

Κείμενο 5. Το πρόβλημα της γλώσσας των νέων (Μπαμπινιώτης)

Δεν μπορώ να φανταστώ πολιτιστική ανάπτυξη που χωρεί ερήμην μιας παράλληλης γλωσσικής ανάπτυξης ενός λαού. Όταν το πνεύμα καλλιεργείται και εξελίσσεται σ' έναν λαό, εμφανίζεται, από καθαρά εκφραστικές ανάγκες, και ανάλογη καλλιέργεια της γλώσσας του ίδιου λαού. Η πνευματική ανάταση είναι κατανάγκην και γλωσσική. Είναι, θέλω να πω, δυνατόν να μιλήσει κανείς για καλλιέργεια, για ανάπτυξη της λογοτεχνίας, ή για βίωση της πολιτισμικής παράδοσης, ή και για ευρύτερους προβληματισμούς στην τέχνη σε περιόδους γλωσσικής κατάπτωσης, με την έννοια πάντοτε μιας ευρύτερης παραμέλησης της γλώσσας;

Το επίπεδο της γλώσσας των νέων, ειδικότερα, συναρτάται, αφενός μεν προς τα γενικότερα ενδιαφέροντά τους, αφετέρου δε προς την ίδια την αντίληψη και γνώση που έχουν της γλώσσας μας. Χωρίς να γενικεύουμε, όπως λαθεμένα νομίζω συμβαίνει συχνά, η έλλειψη ευαισθησίας, γνώσης, αγάπης, άρα και ενδιαφέροντος για τη γλώσσα, που παρατηρείται σε πολλούς νέους μας –όχι όλους, το επαναλαμβάνω–, είναι φυσικό να παράγει και χαμηλής ποιότητας γλώσσα. Θέλω να τονίσω ωστόσο δύο πλευρές αυτού του θέματος: Πρώτον, δεν πρέπει να γίνεται σύγχυση ανάμεσα στη γενικότερη χρήση της γλώσσας από τους νέους και στον κώδικα που χρησιμοποιούν πολλοί από τους νέους σε ορισμένες μορφές της επικοινωνίας τους. Η «φοιτητική αργκό» λ.χ. ή η «αργκό των μηχανόβιων» είναι ειδικοί κώδικες επικοινωνίας που δεν μπορεί να τις παίρνουμε ως μέτρο κρίσεως της γλωσσικής ικανότητας των νέων, αφού οι ίδιοι σε άλλες μορφές επικοινωνίας τους εμφανίζουν άλλη μορφή γλώσσας, πολύ διαφορετική και πολύ καλύτερη.

Το πρόβλημα με τη γλώσσα των νέων είναι άλλο: πόσο καλά, σε έκταση και σε βάθος, διδάσκονται την ελληνική γλώσσα στο σχολείο; πόσο έχουν ασκηθεί στη χρήση της (στη σύνταξη διαφόρων κειμένων); και συγχρόνως ποια είναι τα ακούσματα και τα διαβάσματά τους στη γλώσσα; Γιατί, βεβαίως, η γνώση και η χρήση της γλώσσας είναι απόρροια της γλωσσικής εμπειρίας μας (διαβάσματα-ακούσματα) και του βαθμού συνειδητοποίησης των μηχανισμών λειτουργίας της (διδασκαλία της γλώσσας στο σχολείο)

-Για ποιο λόγο πιστεύετε οι νέοι χρησιμοποιούν διαφορετική γλώσσα από τους ενήλικες;
- Ποιο πρόβλημα σε σχέση με τη γλώσσα των νέων τονίζει ο Μπαμπινιώτης στο κειμ. 5
- Καταγράψτε λέξεις-φράσεις (και το νόημά τους) από την καθημερινή σας επικοινωνία.

Να βρείτε το νόημα των παρακάτω εκφράσεων:
βγάζω γλώσσα:
δε βάζει γλώσσα μέσα του:
η γλώσσα του βγάζει (στάζει) μέλι:
κατάπια τη γλώσσα μου:
λύθηκε η γλώσσα του:
μάλλιασε η γλώσσα μου:
μου βγαίνει η γλώσσα:
ροδάνι πάει η γλώσσα του:
το έχω στην άκρη της γλώσσας μου:
θα σου βάλω πιπέρι στη γλώσσα:
φάε τη γλώσσα σου:
η γλώσσα κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει:
γλώσσα λανθάνουσα τα αληθή λέγει:

